

Súd: Krajský súd Prešov
Spisová značka: 7Co/88/2019
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8316209829
Dátum vydania rozhodnutia: 28. 11. 2019
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Branislav Breza
ECLI: ECLI:SK:KSPO:2019:8316209829.2

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Prešove v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Branislava Brezu a sudcov JUDr. Martina Filakovského a JUDr. Michala Boroňa v právnej veci žalobcu: L. Š., M.. XX.XX.XXXX, Q. F. W., M. U. Č.. XXXX/XX, právne zastúpeného JUDr. Štefanom Strakom, advokátom so sídlom v Košiciach na ulici Krmanovej č. 1, proti žalovanému: Slovenská republika, za ktorú koná Generálna prokuratúra Slovenskej republiky, so sídlom v Bratislave na ulici Štúrovej č. 2, o náhradu škody a nemajetkovej ujmy, o odvolaniach žalobcu a žalovaného proti rozsudku Okresného súdu Humenné zo dňa 20.05.2019 č.k. 15C 280/2016-209 takto

rozhodol:

Potvrdzuje rozsudok vo výroku o uložení povinnosti žalovanému zaplatiť žalobcovi sumu 1.000 eur do 3 dní od právoplatnosti rozsudku a vo výroku o zamietnutí žaloby čo do sumy 4.000 eur s príslušenstvom.

Mení rozsudok vo výroku o uložení povinnosti žalovanému zaplatiť žalobcovi 5,05 % úrok z omeškania zo sumy 1.000 eur od 18.07.2016 do zaplatenia tak, že v tejto časti žalobu zamietá.

Žalobcovi sa priznáva náhrada trov konania v rozsahu 100 %.

odôvodnenie:

1. Prvoinštančný súd napadnutým rozsudkom uložil žalovanému povinnosť zaplatiť žalobcovi sumu 1.000 eur s 5,05 % úrokom z omeškania ročne od 18.07.2016 do zaplatenia. Žalobu pre sumu 4.000 eur s prísl. zamietol. Žalobcovi priznal vo vzťahu k žalovanému náhradu trov konania v rozsahu 21,40 % a náhradu trov odvolacieho konania v rozsahu 100 %.

2. Vykonaným dokazovaním mal za preukázané, že uznesením vyšetrovateľa zo dňa 19.12.2012 bolo vznesené voči žalobcovi obvinenie za zločin obmedzovania osobnej slobody podľa § 183 ods. 1, 2 písm. a), b), d) Trestného zákona, zločin marenia spravodlivosti podľa § 344 ods. 1 písm. d) Trestného zákona a prečin nebezpečného vyhrážania podľa § 360 ods. 1, 2 písm. a), b), d) Trestného zákona. Okresný súd Humenné uznesením zo dňa 21.12.2012 vydaným vo veci 0Tp 62/2012 vzal žalobcu do väzby. Krajský súd v Prešove uznesením zo dňa 08.01.2013 č. k. 3Tpo 1/2013-52 neprijal písomnú záruku žalobcu a neprijal ani ponuku otca žalobcu na nahradenie väzby peňažnou zárukou. Okresná prokuratúra rozhodnutím 2Pv 766/12-15 zo dňa 22.01.2013 rozhodla o tom, že žalobca má byť ihneď prepustený z väzby na slobodu. Uznesením 2Pv 766/12/7702-13 zo dňa 08.07.2013 Okresná prokuratúra Humenné zastavila trestné stíhanie žalobcu. Generálny prokurátor Slovenskej republiky uznesením XV/2Pz115/13-7 zo dňa 15.10.2013 rozhodol, že uznesením prokurátora Okresnej prokuratúry Humenné z 08.07.2013, ktorým zastavil trestné stíhanie žalobcu bol porušený zákon v prospech žalobcu. Zároveň zrušil uznesenie prokurátora Okresnej prokuratúry Humenné z 08.07.2013. Rozsudkom Okresného súdu Humenné zo dňa 12.08.2014 č. k. 4T 8/2014-349 bol žalobca oslobodený spod obžaloby Okresného prokurátora Humenné 2Pv 766/12 zo dňa 07.01.2014.

3. Rozsudkom Okresného súdu Humenné zo dňa 11.06.2018 č.k. 15C 280/2016 - 170 bol žalovaný zaviazaný zaplatiť žalobcovi sumu 5.178,06 eur s prisl. a v prevyšujúcej časti žaloba žalobcu bola zamietnutá. V dôsledku odvolaní podaných zo strany žalobcu a žalovaného Krajský súd v Prešove rozsudkom zo dňa 21.01.2019 č.k. 7Co 122/2018 - 200 potvrdil rozsudok vo výroku o uložení povinnosti žalovanému zaplatiť žalobcovi sumu 5.178,06 eur s prisl. a čo do zvyšku rozsudok zrušil a v rozsahu zrušenia vrátil vec súdu prvej inštancie. Dôvodom zrušenia rozsudku v časti uplatneného nároku na náhradu nemajetkovej ujmy bola nedostatočnosť odôvodnenia výroku o zamietnutí žaloby v prevyšujúcej časti.

4. Úprava ochrany súkromia, vrátane rodinného súkromia, vychádza zo zásady, že do súkromného života osoby sa nesmie neoprávnené zasahovať a nesmie sa jej súkromnému životu spôsobiť žiadna ujma. Funkciou práva na súkromie je totiž zabezpečiť pre fyzickú osobu nerušenosť súkromnej sféry, v ktorej by mohla všestranne rozvíjať svoju osobnosť. Ústava zároveň rodinný život priraduje k súkromnému životu, pričom toto priradenie treba interpretovať tak, že rodinný život a právo na jeho ochranu sú súčasťou súkromia. Súčasťou súkromného života je bezpochyby rodinný život zahŕňajúci nielen sociálne, morálne a kultúrne vzťahy medzi najbližšími príbuznými bez ohľadu na to, či trvale žijú alebo nie, ako aj vzťahy medzi rodičmi a vnukmi, alebo medzi dospelými deťmi žijúcimi vo vlastných rodinách a ich rodičmi. Ústava chráni aj súkromie fyzickej osoby v rodinných vzťahoch voči iným fyzickým osobám, čo v sebe zahŕňa vzťahy sociálne, kultúrne, ale aj morálne či materiálne. Zásahy do týchto vzťahov, ktoré sú neoprávnené možno kvalifikovať ako zásahy do rodinného života - do rodinného súkromia. V prípade, že i medziľudské väzby tvoriace základ a rámec súkromného života jednotlivca dosahujú určitú intenzitu a vykazujú určité ďalšie charakteristiky, môže takouto deštrukciou vzťahov dôjsť k neoprávnenému zásahu do práva na ochranu súkromia ako čiastkového práva na ochranu osobnosti za podmienky, že konanie pôvodcu zásahu je protiprávne, je objektívne spôsobilé do práva na ochranu osobnosti zasiahnuť a existuje príčinná súvislosť medzi protiprávnym zásahom do osobnosti fyzickej osoby objektívne spôsobilým vyvolať nemajetkovú ujmu spočívajúcu v porušení alebo ohrození osobnosti fyzickej osoby a vznikom tejto nemajetkovej ujmy.

5. Občiansky zákonník neupravuje maximálnu ani minimálnu výšku poskytovaného zadosťučinenia. V zmysle ust. § 13 ods. 1 Občianskeho zákonníka sa vyžaduje iba primeranosť tohto zadosťučinenia s prihliadnutím na závažnosť ujmy a okolnosti, za ktorých k neoprávnenému zásahu došlo. Zmyslom zadosťučinenia nemá byť zábezpeka, zdroj obživy, ani náhrada príjmu a nemôže viesť k neprimeranému obohateniu. Výška priznaného zadosťučinenia musí zohľadňovať závažnosť vzniknutej ujmy na strane žalobcu, teda trvalú citovú traumu, ale aj okolnosti na strane žalovaného, kde nešlo o úmyselné konanie.

6. Vykonaným dokazovaním súd prvej inštancie dospel k záveru, že u žalobcu došlo k takému zásahu do jeho práva na súkromie, a preto je na mieste aj peňažná satisfakcia. Aj samotná skutočnosť, že žalobca bol spod obžaloby v trestnom konaní oslobodený, je pre neho dostatočným a konkrétnym druhom satisfakcie. Súd nemal preukázanú spojitosť s vedeným trestným stíhaním a nemožnosťou žalobcu sa zamestnať a ani ďalšie iné poškodenie jeho dobrého mena, preto žalobe v časti o náhradu nemajetkovej ujmy bolo vyhovie len čiastočne.

7. K podaniu obžaloby dôjsť nemalo a žalobca utrpel nemajetkovú ujmu. Pri rozhodovaní o výške náhrady sa skúmala osoba poškodeného, jeho doterajší život a prostredie, v ktorom žil a pracoval. V tejto súvislosti sa zistilo, že matka žalobcu sa neodkladným opatrením musela domáhať od žalobcu vstupu do svojho domu a žalobca bol 3x odsúdený za rôznu trestnú činnosť. Čo sa týka závažnosti následkov, ktoré žalobcovi vznikli ako poškodenému v súkromnom živote a v spoločenskom uplatnení, tieto žalobca v konaní nešpecifikoval. Možnosť žalobcu nastúpiť do práce vo F. bola potvrdená svedkami, no keďže žalobca bol vo väzbe len 31 dní, mohol nastúpiť do práce o mesiac neskôr. Žalobca síce doložil súdu správu z psychologickkej, ortopedickej a gastroenterologickej ambulancie, ale len zo začiatku roka 2013, hoci v žalobe uvádzal, že došlo k dlhodobému vyšetreniu a bez nevyhnutnosti práceneschopnosti. Vzhľadom na uvedené žalobcovi bol priznaný nárok len vo výške 1.000 eur, ktorý je primeraný vzhľadom na dĺžku väzby, život žalobcu a spôsobené následky i samotný oslobodzujúci rozsudok v prospech žalobcu.

8. Okrem sumy 1.000 eur bol žalobcovi priznaný i úrok z omeškania od 18.07.2016 do zaplatenia.

9. Výrok o trovách bol odôvodnený ust. § 255 ods. 1, ods. 2 a § 262 ods. 2 CSP.

10. Proti tomuto rozsudku podali odvolania obe strany sporu.

11. Žalobca napadol výrok o zamietnutí žaloby v prevyšujúcej časti. Navrhol rozsudok zmeniť tak, aby žalobcovi bol priznaný nárok na náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch vo výške 5.000 eur. Ako dôvod uviedol, že prevažná časť záverov prvoinštančného súdu je nepravdivá, v rozpore s predloženými dôkazmi a čiastočne vychádza z nepodložených tvrdení žalovaného, pričom vo veci sa vôbec neprihliadalo na tvrdenia žalobcu, ktorými tieto argumenty vyvrátil. Pri rozhodovaní sa nezohľadnila žalobcom preukázaná závažnosť následkov, ktoré vznikli žalobcovi na osobnej cti a dôstojnosti, na zdravotnom stave, v jeho súkromnom a rodinnom živote, v pracovnom a spoločenskom uplatnení. Uznesenie o vznesení obvinenia a o vzatí do väzby predstavuje vo všeobecnosti najzávažnejší zásah do osobnostných práv k akému môže v rozhodovacej činnosti orgánov verejnej správy dôjsť. V odôvodnení rozsudku vo vzťahu k osobe žalobcu sa konštatuje úplne nepravdivá skutočnosť, podľa ktorej jeho matka sa musela neodkladným opatrením domáhať vstupu do svojho domu, čo vôbec nie je pravda. Žiadne takéto opatrenie na návrh matky žalobcu vydané nebolo. To, že žalobca bol v minulosti 3x odsúdený, nijakým spôsobom nesúviselo s nezákonným trestným stíhaním, pričom žalobca nikdy okrem nezákonnej väzby nebol obmedzený na osobnej slobode. Žalobca znášal väzbu veľmi zle po fyzickej, ale aj po psychickej stránke v dôsledku čoho bol 3x ošetrovaný pre poruchy psychického charakteru počas väzby, čo potvrdila správa z ústavu pre výkon väzby, ktorá bola predložená súdu. Po prepustení z väzby tieto psychické poruchy dlhodobo pretrvávali až do roku 2016, čo potvrdzujú lekárske správy MUDr. R. F. z psychiatrickej ambulancie v W.. Žalobca sa pred vzatím do vyšetrovacej väzby dozvedel o tom, že jeho priateľka A. B. očakáva s ním dieťa. Vzatie žalobcu do väzby jeho priateľka psychicky nezvládla a potratila, čo potvrdzuje lekárska správa z Nemocnice A. C. v W. z 18.01.2013. Žalobca pred vzatím do väzby mal dobre platenú prácu vo F., ktorú vykonával od 03.09.2012 do 30.11.2012 a do ktorej sa mal vrátiť začiatkom roka 2013. Žalobca viackrát poukázal na skutočnosť, že jeho prípad bol medializovaný v hlavných správach TV JOJ „Krimi noviny“ v dňoch 19.12.2012, 20.12.2012 a 21.12.2012, v ktorých bol žalobca vykreslený ako nebezpečný páchatel' predvádzaný v putách za to, že mal páchať trestnú činnosť so zbraňou v ruke, hoci v skutočnosti sa žiadnej trestnej činnosti nedopustil a jeho obvinenie bolo vymyslené. V prípade žalobcu došlo k podstatným zásahom do práv chránených ust. § 11 OZ a z hľadiska intenzity zásahu a okolností, za ktorých k nim došlo a stupňa negatívnych dôsledkov zásahov na jeho chránené práva je výška priznanej nemajetkovej ujmy neadekvátne, neprimeraná a nepostačujúca. V inom konaní bola bratovi žalobcu A. F., ktorý bol taktiež spoluobvinený v trestnom konaní, peňažná náhrada priznaná vo výške 3.500 eur.

12. Nepochopiteľné a nepreskúmateľné je rozhodnutie týkajúce sa náhrady trov konania. Žalobcovi mala byť priznaná náhrada trov konania vo výške 100 %.

13. Žalovaný požadoval rozsudok v jeho vyhovujúcej časti zmeniť tak, aby žaloba žalobcu bola v celom rozsahu zamietnutá. Podľa ust. § 5 ods. 1 zákona č. 514/2003 Z.z., právo na náhradu škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím má účastník konania, ktorému vznikla škoda v dôsledku rozhodnutia vydaného v tomto konaní. Tento nárok však vzniká len za splnenia podmienky podľa ust. § 6 ods. 1 zákona č. 514/2003 Z.z., podľa ktorého ak tento zákon neustanovuje inak, právo na náhradu škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím možno uplatniť iba vtedy, ak právoplatné rozhodnutie, ktorým bola škoda spôsobená, bolo zrušené alebo zmenené pre nezákonnosť príslušným orgánom. V súlade so zásadou prezumpcie správnosti rozhodnutí, súd v konaní o náhradu škody, resp. nemajetkovej ujmy titulom zodpovednosti štátu za vznik škody nie je oprávnený sám posudzovať zákonnosť rozhodnutia vydaného orgánom verejnej moci v trestnom konaní a podmienka nezákonnosti rozhodnutia je splnená len vtedy, ak bolo toto právoplatné rozhodnutie skutočne ako nezákonné zrušené alebo zmenené príslušným nadriadeným orgánom. Súd, ktorý rozhoduje o náhrade škody, resp. nemajetkovej ujmy, je viazaný rozhodnutím tohto orgánu. Extenzívny výkladom zákona č. 58/1969 Zb., ako aj zákona č. 514/2003 Z.z. bol síce judikatúrou prijatý záver, že z pohľadu nároku na náhradu škody má rovnaký význam ako zrušenie uznesenia o vznesení obvinenia pre nezákonnosť aj zastavenie trestného stíhania, resp. oslobodenie spod obžaloby, ako je tomu v tomto prípade, ale uvedený záver nemôže byť prijímaný absolútne a bezvýhradne. Za nesprávny úradný postup a za nezákonné rozhodnutie nemôže byť automaticky považované každé začatie trestného stíhania, resp. každé vznesenie obvinenia, ktoré nevedlo k právoplatnému odsúdeniu obvineného, resp. obžalovaného bez posúdenia a zohľadnenia osobitosti každej jednej trestnej veci. V prejednávanej veci vedenej na Okresnom súde Humenné pod

sp. zn. 4T 8/2014 bol žalobca oslobodený spod obžaloby. V čase vydania uznesenia vyšetrovateľom policajného zboru zo dňa 19.12.2012 existovali dôvody na vznesenie obvinenia a trestné konanie voči žalobcovi. Vydaním uznesenia o vznesení obvinenia v danej trestnej veci orgánmi činnými v trestnom konaní nedošlo k porušeniu základných zásad trestného konania vyjadrených v ust. § 2 Trestného poriadku, v zmysle ktorých pre vznesenie obvinenia postačuje, že zistené okolnosti nasvedčujú tomu, že bol spáchaný trestný čin a že na podklade zistených skutočností je dostatočne odôvodnený záver, že tento čin bol spáchaný určitou osobou, pričom preukázanie viny žalovaného je až vecou dokazovania pred súdom (Nález Ústavného súdu SR zo dňa 13.11.2013 vydaný vo veci II. ÚS 163/2013). V konaní tak nemohla byť a nebola preukázaná ani príčinná súvislosť medzi vznikom uplatneného nároku v súvislosti s vydaním nezákonného rozhodnutia, keďže žiadne z rozhodnutí orgánu verejnej moci nebolo príslušným orgánom pre nezákonnosť zrušené v priebehu vedenia trestného konania. Zákon č. 514/2003 Z.z. stanovuje pre úspešné uplatnenie nároku na náhradu škody spôsobenej pri výkone verejnej moci preukázanie základných predpokladov vzniku tejto zodpovednosti kumulatívne a to nezákonné rozhodnutie, vznik škody a príčinnú súvislosť medzi porušením právnej povinnosti - nezákonným rozhodnutím a vznikom škody. Pre vznik zodpovednosti štátu za škodu musia byť splnené všetky tri podmienky súčasne, pričom sa nepreukazuje zavinenie, keďže špeciálna právna úprava v danom prípade predpokladá objektívnu zodpovednosť za vzniknutú škodu. Nárok na náhradu škody podľa zákona č. 514/2003 Z.z. nevzniká, pokiaľ nie je naplnený čo i len jeden z troch uvádzaných predpokladov vzniku zodpovednosti za škodu. Žalobca v civilnom konaní žiadnym relevantným spôsobom nepreukázal vznik nemajetkovej ujmy. V čase trestného stíhania bol nezamestnaný. Následkom trestného stíhania neprišiel o zamestnanie a v tom čase bol osobou opakovane právoplatne odsúdenou za násilnú trestnú činnosť.

14. Odvolací súd v zmysle zásad ust. § 379, § 380 a § 381 CSP preskúmal napadnutý rozsudok spolu s konaním, ktoré mu predchádzalo, vec prejednal bez nariadenia pojednávania a zistil, že odvolania žalobcu a žalovaného nie sú opodstatnené.

15. Vo veci sa v dostatočnom rozsahu zistil skutkový stav a zo zistených skutočností bol vyvodený správny právny záver.

16. Každé trestné konanie negatívne ovplyvňuje osobný život trestne stíhaného, na ktorého sa síce do okamihu právoplatnosti meritórneho rozhodnutia prihliada ako na nevinného, ale už samotný fakt trestného stíhania je záťažou pre každého obvineného. Už samotné trestné stíhanie výrazne zasahuje do súkromného a osobného života jednotlivca, do jeho cti a dobrej povesti. Je potrebné zdôrazniť, že na jednej strane je povinnosťou orgánov činných v trestnom konaní vyšetrovať a stíhať trestnú činnosť, na druhej strane sa štát nemôže zbaviť zodpovednosti za postup týchto orgánov, ak sa ukážu ich predpoklady ako mylné a nesprávne. Ak má byť jednotlivец povinný sa takýmto úkonom vôbec podrobiť, musí v právnom štáte existovať garancia, že v prípade preukázania, že trestnú činnosť nespáchal, dostane sa mu odškodnenia za všetky úkony, ktorým bol zo strany štátu podrobený.

17. Zákon č. 514/2003 Z.z. zakladá objektívnu zodpovednosť štátu bez ohľadu na zavinenie, ktorej sa nemôže zbaviť. Neposudzuje sa teda správnosť rozhodnutia jeho orgánu z hľadiska, či pri rozhodovaní porušil právnu povinnosť a škodu zavinil. Rozhodujúcim kritériom zákonnosti konania vedeného orgánom verejnej moci je výsledok tohto konania.

18. Náhrada škody v súlade s ust. § 18 ods. 1 zákona č. 514/2003 Z.z. zahŕňa aj náhradu účelne vynaložených trov konania, ktoré poškodenému vznikli v konaní, v ktorom bolo vydané nezákonné rozhodnutie alebo rozhodnutie o treste, o ochrannom opatrení alebo rozhodnutie o väzbe, zatknutí a inom pozbavení osobnej slobody alebo vykonané zadržanie a v konaní, v ktorom bolo rozhodnutie zrušené alebo bolo trestné stíhanie zastavené alebo v ktorom bola vec postúpená inému orgánu.

19. I keď jedným zo základných predpokladov zodpovednosti štátu za škodu spôsobenú nezákonným rozhodnutím v zmysle ust. § 6 ods. 1 veta prvá zákona č. 514/2003 Z.z. je zrušenie alebo zmena právoplatného rozhodnutia, ktorým bola spôsobená škoda, treba mať na zreteli, že zmyslu právnej úpravy zodpovednosti štátu za škodu zodpovedá, aby každá majetková ujma spôsobená nesprávnym, či nezákonným zásahom štátom bola odčinená. Zákon č. 514/2003 Z.z. výslovne neupravuje nárok na náhradu škody v prípade oslobodenia obžalovaného spod obžaloby. Judikatúra dospela k záveru, že ide o špecifický prípad zodpovednosti štátu za škodu spôsobenú začatím a vedením trestného stíhania,

pri ktorom treba vychádzať z analogického výkladu úpravy najbližšej, a to z úpravy zodpovednosti za škodu spôsobenej nezákonným rozhodnutím. Rovnaký význam ako zrušenie právoplatného uznesenia o vznesení obvinenia pre nezakonnosť má v tomto zmysle tiež zastavenie trestného stíhania alebo oslobodenie spod obžaloby. Skutočnosť, že nedošlo k zrušeniu rozhodnutia, ktorým sa začína trestné stíhanie na tom nič nemení. Podstata nároku na náhradu škody sa totiž v tomto prípade neviaže na správnosť postupu orgánov činných v trestnom konaní pri začatí trestného stíhania, ale na samotný výsledok trestného stíhania.

20. Pokiaľ ide o nález Ústavného súdu zo dňa 13.11.2013, vydaný vo veci II.ÚS 163/2013, na ktorý poukazuje žalovaný, ani z tohto rozhodnutia nevyplýva, aby právo na náhradu škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím bolo možné uplatniť iba vtedy, ak právoplatné rozhodnutie, ktorým bola škoda spôsobená bolo zrušené alebo zmenené pre nezakonnosť príslušným orgánom. V tomto náleze bolo konštatované iba to, že uznesenie o vznesení obvinenia, na vydanie ktorého boli v čase vydania splnené všetky zákonné predpoklady a z tohto dôvodu nebolo zrušené ani v konaní o sťažnosti proti tomuto uzneseniu, nemožno bez ďalšieho považovať za nezakonné, resp. za odporujúce zákonu iba z dôvodu, že v čase jeho vydania existujúca pravdepodobnosť o spáchaní určitého skutku konkrétnou osobou sa neskôr z rôznych dôvodov nepotvrdila.

21. Podľa odôvodnenia oslobodzujúceho rozsudku Okresného súdu Humenné zo dňa 12.08.2014 č. k. 4T 8/2014-349 jediným priamym dôkazom svedčiacim v neprospech žalobcu bola prvotná výpoveď poškodeného, ktorý však postupne niekoľkokrát menil svoje výpovede. Poškodený sa sám doznal, že si tieto veci vymyslel kvôli vidine finančnej odmeny. Dostupným dokazovaním nebol získaný priamy dôkaz o tom, že by sa žalované skutky stali. Neexistovala ani ucelená reťaz nepriamych dôkazov, z ktorých by bolo možné jednoznačne vyvodiť záver, že obžaloba je dôvodná. V tejto súvislosti je potrebné poukázať na to, že z obdobnej dôkaznej situácie vychádzala aj Okresná prokuratúra Humenné, ktorá uznesením zo dňa 08.07.2013 zastavila trestné stíhanie žalobcu z dôvodu, že skutky, pre ktoré sa vedie trestné stíhanie sa nestali. Toto uznesenie bolo zrušené uznesením Generálneho prokurátora Slovenskej republiky. Zároveň sa prokurátorovi Okresnej prokuratúry Humenné prikázalo, aby vo veci znovu konal a rozhodol. Za takejto dôkaznej situácie k podaniu obžaloby dôjsť nemalo. Trestný poriadok v ust. § 234 umožňuje prokurátorovi podať obžalobu príslušnému súdu, len ak výsledky vyšetrovania alebo skráteného vyšetrovania dostatočne odôvodňujú postavenie obvineného pred súd. Trestný poriadok zároveň umožňuje prokurátorovi zastaviť trestné stíhanie, ak je nepochybné, že sa nestal skutok, pre ktorý sa vedie trestné stíhanie (§ 215 ods. 1 písm. a) Trestného poriadku).

22. Vychádzajúc z uvedeného základ nároku na náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch bol bez akýchkoľvek pochybností daný. Začatie trestného stíhania žalobcu a jeho vzatie do väzby za skutky, z ktorých bol oslobodený rozsudkom Okresného súdu Humenné vydaným vo veci 4T 8/2014 nepochybne spôsobilo závažný zásah do osobnostných práv žalobcu, ktorý zakladá nárok na priznanie primeraného finančného zadosťučinenia. Závažnosť vzniknutej ujmy a okolností, za ktorých k porušeniu práva došlo, sú v zmysle ust. § 13 ods. 3 OZ určujúce pre stanovenie výšky náhrady súdom. Určenie tejto náhrady ale nemôže byť svojvoľné a ani ničím neobmedzené. V prejednávanej veci stanovená náhrada vo výške 1.000 eur sa dá považovať za primeranú. Je tomu tak i napriek tomu, že tvrdenie prvoinštančného súdu, podľa ktorého matka žalobcu sa návrhom musela domáhať neodkladným opatrením vstupu do svojho domu voči žalobcovi z obsahu spisu vôbec nevyplýva. Rovnako nesprávnym je tvrdenie, podľa ktorého väzba žalobcu mu neznemožnila zamestnať sa vo F.. Uvedené pochybenie však vplyv na vecnú správnosť rozsudku nemá.

23. Trestné stíhanie žalobcu bolo ukončené právoplatným oslobodzujúcim rozsudkom. Už samotný oslobodzujúci rozsudok predstavuje významnú formu morálneho zadosťučinenia žalobcu, ktorá nemôže zostať nezohľadnená pri určení výšky peňažného zadosťučinenia. Žalobca okrem trestného stíhania ukončeného oslobodzujúcim rozsudkom bol 3x právoplatne odsúdený a to za prečin ublíženia na zdraví rozsudkom Okresného súdu Humenné zo dňa 07.02.2012 vydaným vo veci 3T 33/2011, za prečin úverového podvodu trestným rozkazom Okresného súdu Humenné zo dňa 10.10.2012 vydaným vo veci 3T 40/2012 a za prečin falšovania a pozmeňovania verejnej listiny, úradnej pečate, úradnej uzávery, úradného znaku a úradnej značky trestným rozkazom Okresného súdu Humenné zo dňa 24.09.2015 vydaným vo veci 0T 76/2015. Vzhľadom na existenciu týchto právoplatných rozhodnutí, ktoré boli spôsobilé vyvolať závažné následky v rôznych oblastiach života žalobcu, žalobca ničím právne významným nepreukázal, aby ním popísané následky boli v príčinnej súvislosti iba s nezákonným

rozhodnutím o väzbe. Nezákonným rozhodnutím o väzbe bol žalobca preukázateľne nedôvodne pozbavený osobnej slobody a zároveň v dôsledku vzatia do väzby mu bolo znemožnené nastúpiť v januári roku 2013 do zamestnania vo F.. Pri takýchto následkoch, ktoré nastali v živote žalobcu, je potrebné náhradu stanovenú vo výške 1.000 eur pre žalobcu považovať za primeranú.

24. Podľa ust. § 191 CSP dôkazy súd hodnotí podľa svojej úvahy, a to každý dôkaz jednotlivo a všetky dôkazy v ich vzájomnej súvislosti; pritom starostlivo prihliada na všetko, čo vyšlo počas konania najavo. Vierohodnosť každého vykonaného dôkazu môže byť spochybnená, ak zákon neustanovuje inak.

25. Hodnotením dôkazov je činnosť súdu, pri ktorej vykonané procesné dôkazy hodnotí z hľadiska ich pravdivosti a dôležitosti pre rozhodnutie. Súd pri hodnotení dôkazov v zásade nie je obmedzovaný právnymi predpismi v tom, ako má z hľadiska pravdivosti ten ktorý dôkaz hodnotiť. Uplatňuje sa tu zásada voľného hodnotenia dôkazov. Každý vykonaný dôkaz môže byť prostriedkami procesného útoku a prostriedkami procesnej obrany spochybnený tým, že sa pripúšťa dôkaz opaku dokazovanej skutočnosti. Inak povedané, žiaden dôkaz nedisponuje predpísanou legálnou silou, ktorá by nepripúšťala dôkaz svojho opaku.

26. Cieľom dôkaznej povinnosti je unesenie dôkazného bremena v rozsahu, v ktorom dôkazné bremeno spočíva na strane sporu bez ohľadu na jej procesné postavenie. Nesplnenie dôkaznej povinnosti prináša so sebou také rozhodnutie súdu, ktoré vychádza zo skutkového základu zisteného z dôkazov navrhnutých stranou sporu v opačnom procesnom postavení, než je strana sporu, ktorá nespĺnila alebo nedostatočne splnila svoju dôkaznú povinnosť. Splnenie dôkaznej povinnosti neznamena automaticky unesenie dôkazného bremena. Dôkazným bremenom v spojitosti s dôkaznou povinnosťou sa rozumie zodpovednosť strany sporu za výsledok konania, ktorý závisí od zistení z navrhnutých a vykonaných dôkazov. V praxi môžu navrhnuté dôkazy vyznieť ako nepoužiteľné zdroje informácií vo vzťahu k uplatnenej súdnej ochrane bez zreteľa na procesné postavenie strany sporu. Zmysel uplatňovania dôkazného bremena spočíva v zabezpečení reálneho uplatnenia základného práva na súdnu ochranu aj v prípadoch, v ktorých sa vykonajú všetky navrhnuté dôkazy a súd napriek tomu nemá jednoznačný skutkový základ pre svoje rozhodnutie. V takom prípade musí rozhodnúť v situácii dôkaznej núdze, ktorej dopad pričíta tej strane, na ktorej predovšetkým podľa predpisov hmotného práva leží dôkazné bremeno, t. j. zodpovednosť za preukázanie skutočnosti významných z hľadiska hmotného práva.

27. Vychádzajúc z uvedeného odvolací súd postupom vyplývajúcim z ust. § 387 CSP rozsudok vo výroku o uložení povinnosti žalovanému zaplatiť žalobcovi sumu 1.000 eur do 3 dní od právoplatnosti rozsudku, vo výroku o zamietnutí žaloby čo do sumy 4.000 eur s prísl. ako vecne správny potvrdil.

28. Zároveň v súlade s ust. § 388 CSP zmenil rozsudok vo výroku o uložení povinnosti žalovanému zaplatiť žalobcovi 5,05 % úrok z omeškania zo sumy 1.000 eur od 18.07.2016 do zaplatenia tak, že v tejto časti žalobu zamietol. Povinnosť zaplatiť náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch vzniká až na základe súdneho rozhodnutia, v ktorom je určená doba splnenia. Až uplynutím tejto doby určenej na splnenie priznanej náhrady dochádza k omeškaniu dlžníka.

29. Zároveň úspešnému žalobcovi bola priznaná náhrada trov konania v rozsahu 100 % podľa ust. § 396 ods. 1, ods. 2, § 255 ods. 1, § 262 ods. 1, ods. 2 CSP s tým, že o výške náhrady týchto trov rozhodne súd prvej inštancie. V danom prípade predmetom konania boli dva samostatné nároky, a to nárok na náhradu škody s prísl. a nárok na náhradu nemajetkovej ujmy. V konaní o nároku o náhradu škody mal žalobca plný úspech a v prípade nároku na náhradu nemajetkovej ujmy jeho výška bez akýchkoľvek pochybností závisela od úvahy súdu. Aj keď Civilný sporový poriadok už nemá ustanovenie obdobné úprave obsiahnutej v § 142 ods. 3 OSP, uvedené neznamena, aby nová právna úprava vylučovala osobitný režim posudzovania úspechu v konaní a nárokov na náhradu trov v prípadoch, keď výška plnenia závisela od úvahy súdu. Pri uplatňovaní nároku na náhradu nemajetkovej ujmy bolo povinnosťou žalobcu v žalobe uviesť jeho požadovanú výšku. Z povahy tohto nároku však vyplýva, že presné stanovenie výšky plnenia je závislé od úvahy súdu. Je preto spravodlivé, aby aj súdom prisúdená výška plnenia bola braná za základ pre výpočet jednotlivých trov konania vrátane tarifnej hodnoty pre určenie základnej sadzby tarifnej odmeny za jeden úkon právnej služby v prípade, že strana je zastúpená advokátom, lebo až vtedy je známa hodnota sporu. V sporovom konaní je kritérium procesného úspechu prvoradým kritériom posudzovania náhrady trov, čomu zodpovedá aj systematické začlenenie ust. § 255 CSP. Podľa tohto kritéria môže súd priznať náhradu trov konania v plnej výške aj vtedy, ak súd prizná

nárok úspešnej strane, nie však v požadovanej výške. Ide o prípady, kedy výška nároku závisí od úvahy súdu.

30. Rozhodnutie bolo prijaté pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu odvolanie nie je prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 C.s.p.) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 odsek 1 C.s.p.).

Dovolateľ musí byť s výnimkou prípadov podľa § 429 odsek 2 v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 odsek 1 C.s.p.).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 C.s.p.).